

ВІРШ ЧИ ПІСНЯ?

Тиждень 10, урок 48

Обладнання і матеріали:

- навчальний посібник “Українська мова та читання” ч. 2 (авторка Г. Остапенко), с. 50-51;
- робочий зошит “[Тренажер з правопису](#)”. 2 клас. Ч. 1 (авторки Г. Остапенко, О. Коваленко), с. 26;
- презентація “[Завдання та вправи до уроку](#)”;
- презентація “[Наталя Забіла](#)”;
- роздруківка “[Заповни пропуски](#)”;
- руханка “[Гуси-потягусі](#)”.

Словник: дірявий (чобіток), сімечка, хмиз, казанок.

ХІД УРОКУ

1. Вступна частина

Привітання

— Діти! Урок розпочався. Що ви очікуєте від нього? Подумайте і закінчіть речення.

- Від уроку я очікую
- Наш урок буде
- На уроці ми будемо

— Отже, якщо ми будемо такими, то проведемо цікавий, творчий, продуктивний урок. А мені дуже приємно навчати тих, хто хоче все знати.

— Згадаймо девіз нашого уроку:

Не просто слухати, а чути.

Не просто дивитись, а бачити.

Не просто відповідати, а міркувати.

Дружно й плідно працювати!

Словникова робота

- Коли ми кажемо слова “**будь ласка**”? Чи часто ми їх вимовляємо? Чому?
- Прочитайте з дітьми вірш. Чому слова “будь ласка” називають чарівними?

Жив собі Ведмідь-гультяй,

Знав єдине слово “Дай!”

— Дай-но меду! Дай малини!

Дай і риби, і калини!

— Ну й невічливий Бурмило! —

дорікали крокодили.

— Чи ж тобі завчити важко

Чарівні слова “Будь ласка”.

Ігор Січовик

Каліграфічна хвилинка

Напишіть 2-3 речення зі словами “будь ласка”.

Бесіда “Що означає «гуртом»?”

— Не простий урок у нас сьогодні. Потрібно багато встигнути почути, побачити, прочитати, розповісти. Чи не забагато роботи? Виявляється, що не багато, бо ми разом. А разом труднощі долати вдається швидко.

— Уявіть собі, що вам довелося самотійно прибрати у класній кімнаті: навести лад на партах, прибрати в шухлядах, витерти дошку, поскладати крейду, винести сміття, полити вазони та ще багато іншого. Скільки часу зайняло б усе це в однієї людини?

— А якщо це все розділити на двох? На трьох? Десятьох? Чи швидко б ви впоралися? Звісно, що так. Тому й кажуть, що одна бджола меду не наносить. Або: в гурті і комар сила.

— То чи знаєте ви значення слова “гуртом”? Так, це разом. Отже, разом ми сила!

Запитання до дітей

- Чи бували ви в ситуації, коли вам доводилося самотійно виконувати багато роботи?
- Чи хотілося вам, щоб хтось допоміг?
- Чи є у вас людина, яка готова допомогти вам просто так?
- А ви готові так комусь допомагати?
- Що потрібно зробити, щоб тобі захотіли допомогти?
- Як зрозуміти вислів “одним пальцем голки не вдержиш”? *(Якщо хтось не зрозумів це прислів'я, то запропонувати дітям написати слово, тримаючи ручку одним пальцем).*

Дихальна вправа “Напни вітрила”

Учні й учениці спочатку набирають повні легені повітря, а потім повільно випускають його, уявляючи, що напинають вітрила.

Дихальна вправа “Кулька”

Запропонувати учням уявити, що у них у животику надувна кулька. Під час вдиху кулька надувається і стає велика-превелика — живіт випинається. На видиху кулька здувається зі звуком “с”, “з” або “ш”.

Робота над чистомовкою (див. слайд 3 презентації [“Завдання та вправи до уроку”](#))

Ба-ба-ба, ба-ба-ба!

Он на березі верба!

Бу-бу-бу, бу-бу-бу!

Доглядаємо вербу!

Бі-бі-бі, бі-бі-бі!

Сидить голуб на вербі.

Би-би-би, би-би-би!

Голуб полетів з верби!

Бу-бу-бу, бу-бу-бу!
Я люблю свою вербу.

2. Основна частина

Робота над скоромовкою (див. слайд 4 презентації "[Завдання та вправи до уроку](#)")

Ще дощ іде, періщить злива,
Щенятко вимокло, як хлющ,
А щиглик щебетун щасливий.
Щебече, пурхнувши на куш.

— Цю скоромовку під назвою "Дощик" написала дитяча поетеса Наталя Забіла. Сьогодні ми познайомимося зі ще одним її віршиком — "Бабуся". Але спочатку дізнаймося трохи про саму авторку. (див. презентацію "[Наталя Забіла](#)")

Первинне сприймання тексту на слух

Учитель(ка) читає вірш "Бабуся" вголос. (див. с. 50 посібника)

Словникова робота: дірявий, сімечка, хмиз, казанок.

Дірявий – той, що має дірку.

Сімечка — пестлива форма до слова "сім я".

Хмиз — опалі гілки дерев, що використовують як паливо і для будівництва.

Казанок — невелика металева посудина для приготування їжі на відкритому вогні.

Самостійне читання тексту

Учні й учениці читають вірш самостійно напівголосом. (див. с. 50 посібника)

Запитання для обговорення

- Чи змінюється настрій упродовж читання вірша?
- З яким настроєм ми читаємо першу строфу? (Сумно, журливо)
- А другу строфу? (Весело, завзято)
- А третю й четверту строфу? (Радісно, піднесено)

Гра "Чи є таке речення у вірші?"

Учитель/ка читає речення. Учні та учениці відповідають, чи є таке речення у тексті. Якщо ні, то читають правильний варіант.

- Така була сімечка, Сімечка мала! (Таке речення є)
- Потім пішла вона до пекаря, щоб там купити хліб і пиріжки (Правильний варіант: Пішла вона до пекаря По хліб і пиріжки)
- Води взяли по крапельці — І повний казанок. (Таке речення є)
- А якби та бабусенька Не мала сто діток... (Правильний варіант: А якби та бабуся Не мала сто діток...)

Бесіда за прочитаним

- У якій хатинці жила бабуся?
- Скільки дітей було в бабусі?
- Завдяки чому вдома в бабусі стало гарно?

Робота з посібником

Учні й учениці виконують вправи 2–8 на с. 51 посібника.

Фізкультхвилинка

Виконання руханки "[Гусі-потягусі](#)".

Вправа "Займи позицію"

Учитель/ка пропонує учням та ученицям висловити й обґрунтувати свою думку щодо того, як краще працювати: самостійно чи гуртом.

Тренувальні вправи

Учитель(ка) демонструє презентацію "[Завдання та вправи до уроку](#)".

— Прочитайте вірш. Яке дерево зацвіло? Який місяць названо на його честь? Випишіть із тексту слова з "й", "йо", поділивши їх на склади для переносу. (див. слайд 5 презентації "[Завдання та вправи до уроку](#)")

Літо

— Липа, липа зацвіла! —
Засурмила всім бджола. —
Гей, злітайтеся, подруги,
У гайок на край села.
(Тамара Коломієць)

— Прочитайте прислів'я. Поясніть їх. Випишіть назви птахів, поділяючи їх для переносу. (див. слайд 6 презентації "[Завдання та вправи до уроку](#)")

- Ліпше горобець у жмені, як журавель у небі.
- Ластівка день починає, а соловей його кінчає.
- Де лелека водиться, там щастя водиться.
- Дружні сороки і орла заклують.

— Спишіть слова і вставте потрібні літери або апостроф. Складіть три речення з поданими словами (на вибір), щоб вийшов текст. (див. роздруківку "[Заповни пропуски](#)")

_удзик, жа_воронок, завда_я, _лень, Укр_їна, хлоп_ята, ранн_го, бо_вий, _жунглі,
_зюркотить, щ_стя, ч_довий, оз_ро, бері_ка, жит_я.

— Прочитайте текст. Про яку лікарську рослину в ньому йдеться?
(див. слайд 7 презентації "[Завдання та вправи до уроку](#)")

Подорожник

Росте у наших краях подорожник.

Трапляється ця лікарська рослина на узбіччі доріг, на луках, поблизу помешкання, на узліссі. Заготовляють подорожник під час цвітіння. Сушать листя подорожника на горищах чи під накриттям.

Подорожник вживають для лікування різних хвороб.

— Знайдіть й выпишіть слова з подовженими приголосними звуками, поділіть їх на склади для переносу.

— Правильно розмісти склади в словах і прочитай рядки з вірша Наталі Забіли. (див. слайд 8 презентації "[Завдання та вправи до уроку](#)")

нок-Бу-ди лий-бі ля-бі ки-річ
З на-бал-ми-ко на жен-ко бік
ють-ду-Бу тик-бра і рич-сест-ка,
Бо в них і ко-бать ник-дів-бу.

Правильна відповідь:

Будинок білий біля річки
З балконами на кожен бік
Будують братик і сестричка,
Бо в них і батько будівник.
(Наталія Забіла)

3. Завершення уроку, рефлексія

Вправа "Продовж речення"

- Мене вразило
- Мені сподобалося / не сподобалося
- У мене виникло бажання
- Я замислився / замислилася над

4. Варіанти домашнього завдання

1. Виконати вправи 1–4 на с. 26 робочого зошита "[Тренажер з правопису](#)".
2. Вигадати (або пригадати) та описати ситуацію, де ви робите якусь справу гуртом. Описати результат виконаної роботи.
3. Розгадати ребуси на с. 51 посібника.

Урок підготувала **Тетяна Королюк**,
вчитель початкових класів